

**ОДИТЕН ДОКЛАД НА СМЕТНАТА ПАЛАТА
№ 0400103119**

за извършен финансов одит на консолидирания годишен финансов отчет на
Националната здравноосигурителна каса за 2018 г.

София, 2019 г.

СЪДЪРЖАНИЕ

Списък на съкращенията	3
Част I. Докладване относно одита на консолидирания финансов отчет	4
Мнение	4
База за изразяване на мнение	4
Обръщане на внимание.....	4
Правно основание за извършване на одита	5
Отговорности на ръководството за консолидирания финансов отчет.....	5
Отговорности на Сметната палата за одита на консолидирания финансов отчет.....	6
Част II. Докладване във връзка с други закони и други отговорности – констатации при одита на консолидирания финансов отчет	7
Некоригирани неправилни отчитания.....	8
Случаи на несъобразяване със законите и другите нормативни разпоредби.....	8
Коригирани неправилни отчитания.....	8
Съществени недостатъци на вътрешния контрол	9
Приложение № 1 Опис на одитните доказателства	10

Списък на съкращенията

ГФО	Годишен финансов отчет
ЕБК	Единна бюджетна класификация
МСВОИ	Международни стандарти на върховните одитни институции
СБО	Сметкоплан на бюджетните организации
МФ	Министерство на финансите
НЗОК	Национална здравноосигурителна каса

финансово отчитане в публичния сектор, която се състои от стандартите, указанията и сметкоплана по чл. 164, ал. 1 и 3 от Закона за публичните финанси, и за такава система за вътрешен контрол, каквато ръководството определи, че е необходима, за да даде възможност за изготвянето на консолидирани финансови отчети, които да не съдържат съществени неправилни отчитания, независимо дали длъжници се на измама или грешка.

При изготвяне на консолидирания финансов отчет ръководството носи отговорност за оценяване способността на бюджетната организация да продължи да функционира като действащо предприятие, оповестявайки, когато това е приложимо, въпроси, свързани с предположението за действащо предприятие и използвайки счетоводната база на основата на предположението за действащо предприятие, освен когато бюджетната организация ще бъде закрыта или нейната дейност ще бъде преустановена.

Отговорности на Сметната палата за одита на консолидирания финансов отчет

Целите на Сметната палата са да получи разумна степен на сигурност относно това дали консолидираният финансов отчет като цяло не съдържа съществени неправилни отчитания, независимо дали длъжници се на измама или грешка, и да издаде одитен доклад, който да включва одитно мнение. Разумната степен на сигурност е висока степен на сигурност, но не е гаранция, че финансов одит, извършен в съответствие с МСВОИ (1003-1810), винаги ще разкрива съществено неправилно отчитане, когато такова съществува. Неправилните отчитания могат да възникнат в резултат на измама или грешка и се считат за съществени, ако би могло разумно да се очаква, че те, самостоятелно или като съвкупност, ще окажат влияние върху икономическите решения на потребителите, вземани въз основа на този консолидиран финансов отчет.

Като част от финансовия одит в съответствие с МСВОИ (1003-1810), Сметната палата използва професионална преценка и запазва професионален скептицизъм по време на целия одит. Сметната палата също така:

- идентифицира и оценява рисковете от съществени неправилни отчитания в консолидирания финансов отчет, независимо дали длъжници се на измама или грешка, разработва и изпълнява одитни процедури в отговор на тези рискове и получава одитни доказателства, които да са достатъчни и уместни, за да осигурят база за изразяване на одитно мнение. Рискът да не бъде разкрито съществено неправилно отчитане, което е резултат от измама, е по-висок, отколкото риска от съществено неправилно отчитане, което е резултат от грешка, тъй като измамата може да включва тайно споразумяване, фалшифициране, преднамерени пропуски, изявления за въвеждане на одитора в заблуждение, както и пренебрегване или заобикаляне на вътрешния контрол.

- получава разбиране за вътрешния контрол, имащ отношение към одита, за да разработи одитни процедури, които да са подходящи при конкретните обстоятелства, но не с цел изразяване на мнение относно ефективността на вътрешния контрол на бюджетната организация.

- оценява уместността на използваните счетоводни политики и разумността на счетоводните приблизителни оценки и свързаните с тях оповестявания, направени от ръководството.

**ДО
Г-ЖА ЦВЕТА КАРАЯНЧЕВА
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ НА
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ**

**ДО
Д-Р ДЕЧО ДЕЧЕВ
УПРАВИТЕЛ НА НЗОК**

Част I. Докладване относно одита на консолидирания финансов отчет

Мнение

Сметната палата извърши финансов одит на консолидирания годишен финансов отчет на Националната здравноосигурителна каса, състоящ се от консолидиран баланс към 31 декември 2018 г., консолидиран отчет за приходите и разходите, консолидиран отчет за касовото изпълнение на бюджета, сметките за средствата от Европейския съюз и сметките за чужди средства за годината, завършваща на тази дата, както и приложение към консолидирания финансов отчет, включително пояснения за прилаганата счетоводна политика.

Сметната палата изразява мнение, че приложеният консолидиран годишен финансов отчет дава вярна и честна представа за консолидираното финансово състояние на Националната здравноосигурителна каса към 31 декември 2018 г. и за нейните консолидирани финансови резултати от дейността и консолидираните ѝ парични потоци за годината, завършваща на тази дата, в съответствие с приложимата обща рамка за финансово отчитане в публичния сектор, която се състои от стандартите, указанията и сметкоплана по чл. 164, ал. 1 и 3 от Закона за публичните финанси.

База за изразяване на мнение

Сметната палата извърши одита в съответствие със Закона за Сметната палата и МСВОИ (1003-1810). Отговорностите на Сметната палата съгласно МСВОИ (1003-1810) са описани допълнително в раздела *Отговорности на Сметната палата за одита на консолидирания финансов отчет* от настоящия доклад. Сметната палата е независима от Националната здравноосигурителна каса в съответствие с *Етичния кодекс на Сметната палата*, като тя изпълни и своите други етични отговорности в съответствие с този кодекс. Сметната палата счита, че получените одитни доказателства са достатъчни и уместни, за да осигурят база за изразяване на мнение.

Обръщане на внимание

Без да класифицира своето мнение, Сметната палата обръща внимание на следните обстоятелства, подходящо оповестени в обяснителната записка към консолидирания годишен финансов отчет, които имат значение за правилното разбиране на отчета:

1. Съгласно указания на т. 18.1. от писмо ДДС № 20 от 2004 г. на МФ приходите от осигурителни вноски се отчитат на касова основа, модифицирана с ефекта от начислените вземания по начети.

Приходите от здравноосигурителни вноски, намерили отражение в ГФО на НЗОК към 31.12.2018 г. са осчетоводени на касова основа.

2. В т.2 „Изменение на нетните активи“ от раздел А „Капитал в бюджетни предприятия“ от пояснителното приложение към настоящият финансов отчет на НЗОК е включено следното пояснение:

„... Отрицателния размер на капитала в пасива на баланса към 31.12.2018 година на НЗОК се дължи на:

- взето счетоводно записване към 31.12.2010 г. в размер на 1 413 282 хил. лева, отразяващо преведената наличност по разплащателна сметка на НЗОК в БНБ към 31.12.2010 г. по сметката на Централния бюджет, съгласно ДДС 09/15.12.2010 г., раздел VIII на МФ, в резултат § 27, ал. 1 от Закона за държавния бюджет на Р България за 2011 година, гласуван от Народното събрание на Р България. Същото оказва влияние в изготвените след 2010 година баланси на НЗОК, включително и този към 31.12.2018 година;

- в отчетеното изменение на нетните активи в годишните финансови отчети на НЗОК през годините, нетните салда на раздел 6 „Сметки за разходи“ са повече от нетните салда на раздел 7 „Сметки за приходи и трансфери“.

3. В т. 1. „Други вземания“ от раздел Б. „Финансови активи“ – „Актив на баланса“ от пояснителното приложение към настоящият финансов отчет на НЗОК е включено следното пояснение:

„...- вземания от чуждестранни институции – органи за връзка, по отношение на обезщетенията в натура, съгласно чл. 36 и чл. 63 от Регламент (ЕИО) №1408/71, чл. 35 и чл. 41 от Регламент (ЕО) №883/2004, във връзка със заявени искиове от НЗОК за възстановяване на извършени разходи по реда на чл. 62 от Регламент (ЕО) № 987/2009 г. в размер на 7 527 107,95 лв...“.

Представена е информация за институциите, дата на постъпване на иска, вид валута и дължимата сума към 31.12.2018 г. във валута и лева.

4. В т. 1 „Краткосрочни задължения“ от раздел Б. „Пасиви и приходи за бъдещи периоди“ – „Пасив на баланса“ от пояснителното приложение към настоящият финансов отчет на НЗОК е включено следното пояснение:

„...- задължения към чуждестранни институции – орган за връзка, по отношение на обезщетенията в натура, съгласно Регламент (ЕО) № 883/2004 г. и Регламент (ЕО) № 987/2009 г., във връзка с постъпили искиове от тях за възстановяване на извършени разходи по реда на чл. 62 от Регламент (ЕО) № 987/2009 г. в размер на 285 822 141,73 лв...“.

Представена е информация за институциите, дата на постъпване на иска, вид валута и дължимата сума към 31.12.2018 г. във валута и лева.

Правно основание за извършване на одита

Сметната палата извърши одита на основание чл. 54 от Закона за Сметната палата, Програмата за одитната дейност на Сметната палата на Република България за 2019 г. и в изпълнение на Заповед № ОД-04-01-031 от 25.03.2019 г. на Цветан Цветков, председател на Сметната палата.

Отговорности на ръководството за консолидирания финансов отчет

Ръководството носи отговорност за изготвянето и достоверното представяне на този консолидиран финансов отчет в съответствие с приложимата обща рамка за

- достига до заключение относено уместността на използване от страна на ръководството на счетоводната база на основата на предположението за действащо предприятие и, на базата на получените одитни доказателства, относно това дали е налице съществена несигурност, отнасяща се до събития или условия, които биха могли да породят значителни съмнения относно способността на бюджетната организация да продължи да функционира като действащо предприятие. Ако Сметната палата достигне до заключение, че е налице съществена несигурност, от нея се изисква да привлече внимание в одитния си доклад към свързаните с тази несигурност оповестявания в консолидирания финансов отчет или в случай че тези оповестявания са неадекватни, да изрази модифицирано мнение. Заключениета на Сметната палата се основават на одиторските доказателства, получени до датата на одитния доклад. Бъдещи събития или условия обаче могат да станат причина бюджетната организация да преустанови функционирането си като действащо предприятие.

- оценява цялостното представяне, структура и съдържание на консолидирания финансов отчет, включително оповестяванията, и дали консолидираният финансов отчет представя стоящите в основата операции и събития по начин, който постига вярно и честно представяне.

Сметната палата комуникира с ръководството наред с останалите въпроси, планирания обхват и време на изпълнение на финансовия одит и съществените констатации от одита, включително съществени недостатъци във вътрешния контрол, които са идентифицирани по време на извършвания финансов одит.

Част II. Докладване във връзка с други закони и други отговорности – констатации при одита на консолидирания финансов отчет

В съответствие с чл. 54, ал. 14 от Закона за Сметната палата и МСВОИ 12 *Ползи от работата на върховните одитни институции – насочена към подобряване на живота на гражданите*, Сметната палата, за да отговори на очакванията на обществото и за да засили отчетността, прозрачността и интегритета на бюджетните организации, комуникира в одитния доклад констатираните неправилни отчитания, съществени недостатъци на вътрешния контрол и случаи на несъобразяване със законите и другите нормативни разпоредби, освен когато:

- дадена констатация се отнася за въпрос, който очевидно е без никакви последици за консолидирания финансов отчет;
- закон или нормативна уредба възпрепятства публичното оповестяване на дадена констатация; или
- в изключително редки случаи, Сметната палата реши, че дадена констатация не следва да бъде комуникирана в одитния доклад, тъй като би могло разумно да се очаква, че неблагоприятните последици от това действие биха надвишили ползите от гледна точка на обществен интерес от тази комуникация.

Включените в Част II на настоящия одитен доклад констатации не се отнасят за съществени неправилни отчитания и не описват случаи, в които Сметната палата не е в състояние да получи достатъчни и уместни доказателства, за да достигне до заключение, че консолидирания финансов отчет като цяло не съдържа съществени неправилни отчитания. Поради това не се изисква модификация на одитното мнение.

Некоригирани неправилни отчитания

1. За вземания, в размер на 80 654 лв., възникнали в период преди 01.01.2018 г. и осчетоводени като просрочени по сметки от подгрупа 991 „Статистика за просрочени вземания“ към 31.12.2018 г. не са осчетоводени разходи за провизии, в размер на 40 327 лв¹., в т.ч. 7 012 лв. други.

Не са спазени указанията на т. 36.2 от писмо ДДС №20 на МФ от 2004 г., относно правила за провизиране за несъбираемост на вземанията.

С размера на неправилното отчитане е занижен шифър 0611 „Разходи за провизии за вземания“ от Отчета за приходи и разходи (40 327 лв.)

С размера на същото неправилно отчитане са завишени шифри 0071 „Публични вземания - данъци, вноски, такси, санкции и лихви“ (33 315 лв.) и 0076 „Други вземания“ (7 012 лв.) от актива на баланса и занижен шифър 0403 „Изменение на нетните активи за периода“ от пасива на баланса (40 327 лв.)

Случаи на несъобразяване със законите и другите нормативни разпоредби

Не са констатирани случаи на несъобразяване със законите и другите нормативни разпоредби.

Коригирани неправилни отчитания

1. Условни вземания в размер на 19 633 938 лв., вземания по заведени и не приключили съдебни дела, по които НЗОК е ищец и на заведените съдебни дела от договорните партньори за отмяна на издадени индивидуални административни актове и наказателни постановления по реда чл. 76а и чл.76б от ЗЗО, по които НЗОК е ответник не са осчетоводени към 31.12.2018 г. по сметка 9289 „Други дебитори по условни вземания“².

Не са спазени разпоредбите на чл.24 от ЗСч за вярно и честно представяне на имущественото и финансовото състояние и финансовите резултати от дейността на предприятието и указанията на МФ, дадени с писмо изх. № 35-01-16/17.04.2019 г до НЗОК.

2. Условни задължения, в размер на 29 272 766 лв., по заведени и неприключили съдебни дела за дейност, която не е договорена за закупуване от НЗОК, но извършена от лечебни заведения, и по които НЗОК е ответник, не са осчетоводени към 31.12.2018 г. по сметка 9299 „Други кредитори по условни задължения“³.

Не са спазени разпоредбите на чл.24 от ЗСч за вярно и честно представяне на имущественото и финансовото състояние и финансовите резултати от дейността на предприятието и указанията на МФ, дадени с писмо изх. № 35-01-16/17.04.2019 г. до НЗОК.

---

¹ ОД №01

² ОД №02

³ ОД №02

Съществени недостатъци на вътрешния контрол

Не са констатирани съществени недостатъци във вътрешния контрол.

На основание т. 67 от писмо ДДС № 08 от 21.12.2018 г. на Министерството на финансите, по време на финансовия одит е извършена корекция в данните на баланса и приложението към ГФО на НЗОК за 2018 г.

Коригираният ГФО на НЗОК за 2018 г. е представен в МФ и СП на 24.04.2019 г.

В подкрепа на констатациите са събрани 2 броя одитни доказателства, които заедно с работните документи, отразяващи отделните етапи на одитния процес, се намират в Сметната палата. При необходимост можете да се запознаете с тяхното съдържание на адрес: гр. гр. София, ул. „Екзарх Йосиф“ №37.

Настоящият проект на одитен доклад е приет на основание чл. 54, ал. 14 от Закона за Сметната палата, с Решение № 215 от 18.07.2019 г. на Сметната палата и е изготвен в два еднообразни екземпляра, един за Националната здравноосигурителна каса и един за Сметната палата.

ПРЕДСЕДАТЕЛ

(Цветан Цветков)

Приложение № 1 Опис на одитните доказателства

В таблицата е представен списък на одитните доказателства, подкрепящи констатациите, комуникирани в проекта на одитния доклад.

№	Одитни доказателства	Брой страници
1	РД 2.16.3 за процедури по същество (тестове на детайлите) за проверка за счетоводно отчитане на приходи, разходи, вземания и задължения по сметки 4050, 4057, 4887, 4970, 4976, 6423, 6430, 6437, 6438, 7198 в РЗОК Пазарджик, Пловдив, Плевен, СЗОК, Ст. Загора, Варна, Благоевград, Бургас с приложения.	87
2	РД за извършена одитна процедура - сравняване на данни от ГФО на НЗОК за 2018 г. - обратна ведомост преди и след корекции	2